



NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FILOZOFIJA

Ispitna knjižica 2

FIL IK-2 D-S022

FIL.22.HR.R.K2.12



12127



12





Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-2 D-S022



99





OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne pišite esej dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

U ovome dijelu ispita napišite esej slijedeći priložene upute i smjernice za pisanje eseja.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Esej obvezatno napišite na list za čistopis.

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Pišite čitko. Eseg će se bodovati s nula (0) bodova ako je nečitko napisan.

Ako pogriješite u pisanju, pogreške stavite u zagrade, precrtajte ih i stavite skraćeni potpis.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 2 prazne.

FIL IK-2 D-S022



99





Filozofija

Esej

Zadatak esejskoga tipa

Pozorno pročitajte navedene tekstove. Na temelju njihove usporedbe, prema ponuđenim smjernicama, oblikujte esej s jasnom strukturom: uvodnim dijelom (postavljanjem teze ili hipoteze), središnjim dijelom (analizom i argumentacijom) i zaključkom (sintezom).

Prvi tekst

Tako ćemo dakle, mislim, i za pjesnika reći: on boji svakakvim bojama od svakoga umijeća svoje imenice i glagole, a ne zna nego samo oponašati. Zato se drugima takvima, koji sude prema govorima, čini, da se veoma dobro govori, govorio tko o cipelarstvu u stihovima, ritmu i harmoniji, o vođenju bitaka ili o čemugod drugome. Nekakav veliki čar imaju od prirode ta sredstva! (...)

Kad naime slušamo Homera ili kojega drugoga tragičkoga pjesnika, kako oponaša kojega junaka, koji tuži i bez kraja i konca jadikuje, ili osobe koje žalosno pjevaju i u prsa se biju, znaš, da onda i mi najbolji to rado slušamo, podajući se također sami čuvstvu, i koji nas pjesnik najviše tako raspoloži, hvalimo ga ozbiljno, da je dobar. (...)

Ali ako ćeš primati zaslađenu Muzu u lirsko-dramskim ili epskim pjesmama, kraljevat će ti u državi naslada i bol mjesto zakona i razuma, za koji se svagda činilo, da je najbolji. (...)

Ali ipak budi rečeno, da bismo ih veselo primali, kad bi pjesništvo i oponašanje, koje ide za nasladom, moglo dati kakav dokaz, da je neophodno potrebno u državi dobrih zakona. Jer samo za sebe znamo, da nas opčinjava. Ali nije sveto izdavati ono, što se čini istinito. (...) Ta bit ćemo na dobitku, ako se pjesništvo ne pokaže samo kao slatko nego i kao korisno.

Platon, *Država*

FIL IK-2 D-S022



01





Filozofija

Esej

Drugi tekst

A prirodno mu je i to da se raduje svakom oponašanju. Dokaz je tome ono što se događa u svakodnevnom iskustvu: mi rado promatramo najvećom točnošću izrađene slike onoga što nam u stvarnosti nije ugodno gledati, na primjer reprodukcije najprezrenijih životinja i leševa. Razlog je tome što je učenje najveće zadovoljstvo ne samo filozofima, nego isto tako i ostalim ljudima, samo što ovi u njemu sudjeluju tek malim udjelom. A slike zato rado gledamo što učimo dok ih promatramo i što zaključujemo što predstavlja svaka pojedinost na slici, na primjer: „ovo je taj i taj čovjek”. Jer ako slučajno prije toga nismo vidjeli naslikani predmet u stvarnosti, uživanje nam ne stvara oponašanje nego samo vještina izradbe, boja ili neki drugi takav uzrok. Kako nam pak u prirodi leži oponašanje a također melodija i ritam – jer očigledno je da su stihovi isječki ritmova – u početku su oni koji su u tome bili najvećma obdareni, napredujući pomalo, iz improvizacija stvorili pjesničko umijeće. (...)

Tragedija je, prema tome, oponašanje ozbiljne i cjelovite radnje primjerene veličine ukrašenim govorom, i to svakom od vrsta ukrašavanja napose u odgovarajućim dijelovima tragedije; oponašanje se vrši ljudskim djelovanjem a ne naracijom i ono sažaljenjem i strahom postiže očišćenje takvih osjećaja.

Aristotel, *O pjesničkom umijeću*

FIL IK-2 D-S022



01





Filozofija

Esej

Tema eseja: **Svrha umjetnosti**

Smjernice za pisanje

U eseju odredite pojmove: „umjetnost”, „umjetničko djelo”, „oponašanje” („mimezis”), „svrha umjetnosti”, „pročišćenje” („katarza”) i „autonomija umjetnosti”.

1. Objasnite jesu li prema Platonu i Aristotelu pjesnici u svojim djelima vođeni razumom ili osjećajima.
2. Objasnite Platonovo shvaćanje utjecaja umjetnosti na život zajednice.
3. Objasnite pojam oponašanja u Platonovoj i Aristotelovoj filozofiji.
4. Objasnite Aristotelov pojam pročišćenja afekata (katarzu).
5. Objasnite treba li umjetnost imati korisnu svrhu. Treba li umjetnost biti potpuno neovisna o društvenim utjecajima?

Argumentaciju u eseju potkrijepite primjerima:

1. iskorištavanja umjetnosti u političke svrhe
2. umjetničkoga djela koje ostvaruje odgojnu ulogu.

FIL IK-2 D-S022



01



Filozofija

List za čistopis

Ovim se prostorom
koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte
u njega ništa upisivati.

FIL IK-2 D-S022



03

Filozofija

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte u njega ništa upisivati.

FIL IK-2 D-S022



03



Filozofija

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte u njega ništa upisivati.

FIL IK-2 D-S022



03

Filozofija

List za čistopis

Ovim se prostorom koristi ocjenjivač.
Molimo Vas nemojte u njega ništa upisivati.

FIL IK-2 D-S022



03



Filozofija

Prazna stranica

FIL IK-2 D-S022



99

